

Εύη Τσιτιρίδου-Χριστοφορίδου: «Ονειρεύομαι ότι θα αλλάξω τον κόσμο» Από την Αργυρώ Μουντάκη

Η Εύη Τσιτιρίδου-Χριστοφορίδου πάνω απ' όλα είναι ένας άνθρωπος που τιμά τις ρίζες και την παράδοση του ελληνικού λαού. Τα βιβλία της χαρακτηρίζονται από ευαισθησία και ενσυναίσθηση, η γραφή της είναι ποιητική και ιδιαίτερα μοναδική. Ακόμα και ο πιο απλός διάλογος μαζί της κάνει τον συνομιλητή της να καταλάβει ότι πρόκειται για μία λογοτέχνη με το κάλλος της αυθεντικότητάς της. Ας την απολαύσουμε σε πρώτο πρόσωπο:

Νηπιαγωγός σημαίνει για μένα....

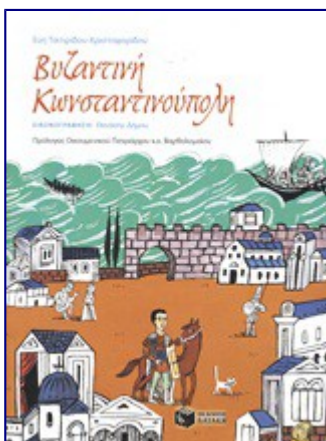
Προτιμώ το «παιδαγωγός». Παιδαγωγοί είμαστε ή οφείλουμε να είμαστε όλοι οι εκπαιδευτικοί. Κάθε βαθμίδα και κάθε ειδικότητας. Εξάλλου έτσι γράφει και το πτυχίο μου: Περί την παιδαγωγικήν επιστήμην της προσχολικής ηλικίας εν τω Αθήνησι Πανεπιστημίω σπουδάσασα... Τι σημαίνει για μένα; Ευθύνη πάνω απ' όλα. Απέναντι στα ίδια τα παιδιά με τα οποία συμπορεύομαι και μαζί τους μεγαλώνω κάθε σχολική χρονιά, απέναντι στους γονείς τους, απέναντι στην κοινωνία. Ανήκω στους «παλιομοδίτες» που θεωρούν τη συγκεκριμένη εργασία λειτούργημα και κοινωνική προσφορά. Μπορεί να εξασφαλίζω τα προς το ζην από αυτήν, αλλά είναι σημαντικό για μένα να μπορώ να κοιμάμαι με ήσυχη τη συνείδησή μου τα βράδια. Και αυτό δεν εξαρτάται από καμία οικονομική δοσοληψία. Είναι όρκος τιμής. Και τιμή μου και καμάρι μου ταυτόχρονα. Ωστόσο, επειδή η εργασία μας, εκτός από βιοπορισμός έχει καταλήξει να είναι και η μισή μας -και παραπάνω- ζωή, ο μισός χρόνος παρουσίας μας σε αυτόν τον πλανήτη, προσπαθώ όσο περισσότερο μπορώ να αντλώ απ' αυτήν χαρά, ικανοποίηση, πληρότητα. Γιατί αλλιώς η καθημερινότητα καταλήγει να είναι μοναχά ένας ζυγός, μία αλυσίδα που περικλείει ασφυκτικά τη ζωή μας. Και κάθε κρίκος της ακόμη μία υποχρέωση, αγώνας Σισύφειος...

Γράφω γιατί...

Έτσι ανασαίνω. Έτσι διαλέγομαι με τον εαυτό μου και με τα άλλα πρόσωπα. Έτσι μορφοποιώ τις άυλες ποιότητές μου. Έτσι ιχνογραφώ τα όνειρά μου. Έτσι με σπουδάζω και με διασκεδάζω. Έτσι κοινωνώ την αγάπη, την αλήθεια μου. Έτσι ξεκουράζομαι από τον κάματο της επιβίωσης. Έτσι γειώνομαι, προσγειώνομαι κι απογειώνομαι. Έτσι δημιουργώ.

Έτσι ζω.

Έγραφα τη «Βυζαντινή Κωνσταντινούπολη» με αφορμή ....

Τη γνωριμία με τον άντρα μου. Γεννήθηκε και μεγάλωσε στην Πόλη. Φέρει τον πολιτισμό των Ρωμιών μέσα του και στον τρόπο που επικοινωνεί με πρόσωπα και πράγματα. Στο ήθος με το οποίο διάγει τον βίο του. Ερωτεύτηκα την Πόλη μέσα από τα μάτια της καρδιάς του και μέσα από τις διηγήσεις και τα βιώματα των γονιών του, αλλά και μέσα από τη ζώσα σχέση μου μαζί τους. Κάτι που δεν συγκρίνεται με τις όποιες αναγνώσεις της ιστορίας. Τις οποίες φυσικά καθόλου δεν υποτιμώ. Απλά, είναι άλλη η λειτουργία τους στην ύφανση μιας προσωπικής εμπειρίας. Με τη «Βυζαντινή Κωνσταντινούπολη» θέλησα να αποκαταστήσω την τραυματική σχέση μου με τη σχολική βυζαντινή ιστορία, που πολύ με είχε παιδέψει, αλλά ελάχιστα εκπαιδεύσει ως μαθήτρια. Είναι η σύνθεση-πρότασή μου για το βιβλίο γνώσης, που πιστεύω ότι δεν πρέπει να προσφέρεται στα παιδιά αποκλειστικά και μόνο ως «αποθήκη», θησαυρός αξιόπιστης πληροφορίας, αλλά και ως ποιοτικό λογοτεχνικό ανάγνωσμα, που κυοφορεί φανερές και κρυφές απολαύσεις. Και να αποτελεί ταυτόχρονα εργαλείο συνεργατικής και ανακαλυπτικής μάθησης για το δάσκαλο, αλλά και για όποιον ενήλικο καταπιάνεται να εμπνεύσει πολιτιστικά τα παιδιά μας. Ευγνωμονώ τις εκδόσεις Πατάκη που με εμπιστεύτηκαν και προσέφεραν σε όλους μας ένα άρτιο βιβλίο, όπως το ονειρεύτηκα. Ακολούθησε το «Μια βόλτα στα βυζαντινά χρόνια», για παιδιά προσχολικής και πρωτοσχολικής ηλικίας, στο πλαίσιο της σειράς «Με ξεναγό την Ιστορία» και εκλεκτό συνοδοιπόρο τις εκδόσεις Κέδρος. Και το ταξίδι συνεχίζεται...

Η βράβευση....

Ήρθε εντελώς απρόσμενα για μένα. Το 2012, Βραβείο «Βίτως Αγγελοπούλου» από τον Κύκλο του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου για την «Βυζαντινή Κωνσταντινούπολη». Χαρά, τιμή και μεγάλη ευθύνη για τη συγγραφική μου και όχι μόνο συνέχεια...

Το «Μην τρως τη μαμά μου» προέκυψε από...

Την εμπειρία μου από τη μητρότητα, τη γέννηση του γιου μου. Αλλά

και από τη σχέση, τη συναναστροφή και τη συνεργασία μου, αρκετά πλέον χρόνια, με παιδιά, μητέρες και οικογένειες μέσα από την ιδιότητά μου ως παιδαγωγού. Προσπάθησα να μιλήσω στα παιδιά, και έμμεσα και στους μεγάλους, για την αξία και τη σημασία του μητρικού θηλασμού. Την αφορμή δίνει ο ερχομός του δεύτερου παιδιού στην οικογένεια και τα συναισθήματα που αυτός γεννά στο μεγαλύτερο αδερφάκι. Ευαίσθητες ισορροπίες... Πιστεύω να τα κατάφερα! Μαζί με τις εκδόσεις Παπαδόπουλος βεβαίως.

Είμαι μητέρα και...

Το καυχώμαι! Απ' όλους μου τους ρόλους σε αυτή τη ζωή είναι ο πολυτιμότερος, ο δυσκολότερος, ο κουραστικότερος αλλά και ο ομορφότερος. Ελπίζω να φανώ αντάξιά του. Και ευγνωμονώ τη δική μου μητέρα που μου έδειξε το δρόμο. Και ακόμη προσφέρει και βοηθά, μεταλαμπαδεύοντας -ακούραστη πάντα στις επάλξεις- την πείρα, την αφοσίωση, τη λατρεία της...

Οι πολλαπλοί ρόλοι στη ζωή μου...

Κάποτε, έγραψα ένα ποίημα που απαντά σε αυτήν την ερώτηση λίγο χιουμοριστικά, λίγο πικρόχολα, μα οπωσδήποτε ρεαλιστικά... Το αντιγράφω εδώ και τα σχόλια δικά σας...

Σύγχρονη Πεντάμορφη

Λικνίζεται η Πεντάμορφη
σε μεταξένια αιώρα
και τον καθρέφτη της ρωτά,
για να περάσει η ώρα:

- Καθρέφτη, καθρεφτάκι μου,
μ' αλήθεια απάντησέ μου:
από τις πέντε μου μορφές,
πόσες είναι δικές μου;

Ξεροκατάπιε κι έβηξε
τότε το καθρεφτάκι
κι ευθύς της αποκρίθηκε,
σαν το παπαγαλάκι:

- Η μια είναι του Πρίγκιπα,
η άλλη της Μамάς σου,
την τρίτη οπωσδήποτε
χρωστάς της Πεθεράς σου!

- Την τέταρτη την έταξες
χτες στο Μοναχογιό σου,
την πέμπτη τη γλυκοκοιτά
καιρό τ' Αφεντικό σου.

Ταράχτηκε η Πεντάμορφη,
θυμώνει, σπίθες βγάζει!
Πετάει τον καθρέφτη της
και τις φωνές του βάζει:
- Πέρασα τόσα βάσανα,
παντρεύτηκα το «Τέρας»
και λες πως έμεινα... Άμορφη,
κοπανιστός αέρας;

- Δεν στο 'πανε, Πεντάμορφη,
-κουκί με το ρεβίθι-
τα δύσκολα ότι αρχίζουνε
μετά το παραμύθι;

Η ποίηση ...

Τι να πω για την Ποίηση; Σ' αυτή τη χώρα που τη γέννησε, τη βύζαξε, την ανάθρεψε, τη μεγάλωσε και την έστειλε στα πέρατα της οικουμένης για να ταξιδέψει αμέτρητες ψυχές στην ψίχα της ζωής, όποια πέτρα κι αν σηκώσεις, αν πεταρίζει η καρδούλα σου, μία ρίμα θα σκαρώσεις... Προσκυνώ. Ομνύω. Πιστεύω. Προσπαθώ. Να ποιώ σιγανά και ταπεινά κι εγώ...

Blog-άρω ....

Ας πούμε ότι κρατώ ημερολόγιο. Το έκανα από παιδί. Ήταν η συντροφιά και το αποκούμπι μου στα δύσκολα, στα μοναχικά, στα παράξενα, στα χαρωπά. Μόνο που σήμερα, με τις νέες δυνατότητες της τεχνολογίας, μπορείς να κρατάς ημερολόγιο και να το κοινοποιείς και ως λεύκωμα στο διαδίκτυο, για να σχολιάζουν οι φίλοι σου όσα γράφεις. Θυμάστε τα μαθητικά λευκώματα μιας άλλης εποχής; «Όλα τριγύρω αλλάζουνε κι όλα τα ίδια μένουν...», που λέει και το τραγούδι.

Σχεδιάζω ...

Οι καιροί που ζούμε δεν σηκώνουν μακρόπνοους σχεδιασμούς. Κάπου κάπου κρατώ σημειώσεις από τη Ζωή που δεν έζησα. Από τη Ζωή που θα ήθελα να ζήσω. Και προσπαθώ, ψηφίδα την ψηφίδα, ζήτη το ζήτη, ζητώ το ζητώ, να την αξιωθώ και να τη μοιραστώ. Με όσους και όσα αγαπώ και συμπιπνώνω.

Ονειρεύομαι ....

Κάθε στιγμή. Σαν τις ξωθιές των παραμυθιών και σαν τους ξωμάχους αλλοτινών καιρών. Σαν αμετανόητη έφηβη. Ότι θ' αλλάξω τον κόσμο. Ότι θα κάνω κάτι απίστευτα μαγικό, για να τον μεταμορφώσω σε στολίδι αληθινό. Γιατί δυνάμεις σκοτεινές αφαίρεσαν βίαια και εξακολουθητικά από το σώμα του τα αρχέγονα κοσμήματα και τις ουσίες του τις καθαρές. Και ενέσκησαν σωρό οι συμφορές. Σπουδή στον πόνο πλέον οι πιο πολλές του οι στιγμές... Ονειρεύομαι φτερά. Υγείας, δύναμης, χαράς. Για όλους μας. Για τ' ανθρώπινα όπου γης.

Θέλω να αλλάξω ...

Θέλω να φτιάξω. Όταν δημιουργείς, αλλάζεις πρώτα εσύ. Μετά όσοι σ' αγαπούν. Μετά όσοι αγαπούν εκείνους που σ' αγαπούν. Και πάει λέγοντας. Τότε δουλεύει καλά καγαθά η αλυσίδα της προσφοράς και της ζήτησης. Και γίνεται καινούργιος ο κόσμος. Αλλάζει η θέαση των πραγμάτων. Αλλά μη νομίζετε ότι είναι κάτι εύκολο. Το να προσκαλείς και να προκαλείς την αλλαγή μέσα σου θέλει θάρρος. Αρετή και τόλμη. Όπως η ελευθερία...

Τα 5 πιο αγαπημένα μου βιβλία ...

Δύσκολο πολύ να ξεχωρίσω μόνο 5. Θα το κάνω σαν παιχνίδι, διαλέγοντας ένα για κάθε δεκαετία της ζωής μου. Από την πρώτη δεκαετία διαλέγω την «Ιωάννα της Λωραίνης», μια παιδική βιογραφία της αγνώστου εκδότη. Θυμάμαι ακόμη τις κατσάδες της μαμάς μου, γιατί μου έσβηνε το φως για να κοιμηθώ κι εγώ κουκουλωνόμουν στα σκεπάσματα και εξακολουθούσα την χιλιοστή ανάγνωση των θαυμαστών κατορθωμάτων της με... φακό, που είχα βουτήξει κρυφά από την εργαλειοθήκη του μπαμπά μου. Από τη δεύτερη δεκαετία διαλέγω το «Βίο και Πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά». Καζαντζάκης και απότομη λήξη της παιδικής ηλικίας στα 12 μου. Τότε αποφάσισα ότι αυτό που περισσότερο θέλω να κάνω στη ζωή μου, είναι να ταξιδεύω και να γράφω. Ακόμη το παλεύω. Από την τρίτη δεκαετία

διαλέγω το «Ορφέας στον Άδη» του Τέννεση Ουίλλιαμς. Ήταν μία περίοδος με αχόρταγα θεατρικά διαβάσματα. Και μία απόπειρα για σπουδές θεατρολογίας που δεν ευοδώθηκε, αλλά που με προίκισε πνευματικά και της χρωστάω πολλά. Από την τέταρτη δεκαετία διαλέγω, μετά κόπων και βασάνων γιατί είναι αμέτρητα τα αγαπημένα, ποίηση: Σεφέρης και Ελύτης, Άπαντα, μη με βάλετε να ξεχωρίσω κάποιο. Νομίζω ότι δεν θα ήμουν αυτή που είμαι, αν δεν είχα ζυμωθεί με τους στίχους τους. Στους φθόγγους τους ανταμώνω τις ρίζες μου, το παρόν και το μέλλον μου. Δεν με συγκινούν απλώς, με επανεκκινούν. Αν υπάρχει πατριδογνωσία και πεπρωμένο, τα έχουν ήδη αφηγηθεί. Να τολμήσω να μαντέψω το βιβλίο της πέμπτης δεκαετίας για να μη μείνετε παραπονεμένοι; Όχι, ας το αφήσουμε καλύτερα. Ίσως και να είναι η αφορμή της επόμενης συνέντευξης...

Ποίηση της Εύης Τσιτιρίδου-Χριστοφορίδου:

Μικρή πνοή της Κρητικής μου ρίζας...

Μεγάλη Άρκτος

Σεργιάνι βγήκε στ' Άπειρου το στέρνο η Αρκούδα,
λαμπρή, ομορφοστόλιστη, ξέγνοιαστη κοπελούδα.

Κι ως έφερνε γυροβολιά απ' το Βορρά ως το Νότο,
ίδρωσε, πασπαλίστηκε με της δροσιάς το χνώτο.

Φεγγάρι βρήκε, ακούμπησε λίγο να συνεφέρει
κι έκατσε να συλλογιστεί σαν τι έχει καταφέρει,

τόσα χρονάκια, αμέτρητα, στα ουράνια που πορίζει,
με τ' άστρα τα συντρόφια της και γλυκοσεργιανίζει;

Κάστρο χρυσό δεν έστησε μ' άγρια θεριά στην πύλη,
ν' αλλάζουν στράτα οι οχτροί, να προσκυνούν οι φίλοι.

Γαλέρα δεν αρμάτωσε μ' ανίκητα κανόνια,
με καπετάνιο λήσταρχο και πλήρωμα τελώνια.

Κομήτη δε λαχτάρησε ποτέ ν' ακολουθήσει,
για να βουτήξει στη φωτιά, για μια ξέφρενη πτήση.

Παρά μονάχη διάλεξε να στέκει, ν' αγναντεύει
του Γαλαξία τα διάσελα, Γης να μην τη στενεύει.

Κι όταν την κόβει η μοναξιά, μ' ασάλινο μαχαίρι,
να φέγγει, για να βλέπουνε όσοι γυρεύουν ταίρι.

Βιογραφικό

* Η Εύη Τσιτιρίδου-Χριστοφορίδου γεννήθηκε στην Αθήνα, το 1968. Η καταγωγή της είναι από τον Πόντο και την Κρήτη. Σπούδασε Παιδαγωγικά στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και έκανε μεταπτυχιακό στη Διοίκηση Πολιτισμικών Μονάδων, στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Από το 1991 έχει εργαστεί σε διάφορους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς και σε μη κυβερνητικές οργανώσεις, με αντικείμενο την εκπαίδευση και την ευαισθητοποίηση σε θέματα πολιτισμού και περιβάλλοντος. Από το 2003 εργάζεται στη δημόσια εκπαίδευση. Παράλληλα, συνεργάζεται με εκδοτικούς οίκους, πολιτιστικούς οργανισμούς και ιδρύματα σε συγγραφικές, εκπαιδευτικές, ψυχαγωγικές και επιμορφωτικές παραγωγές που αφορούν στα παιδιά και σε όσους απευθύνονται σε αυτά. Από το 1999 αρθρογραφεί στο παιδικό ένθετο «Οι Ερευνητές πάνε παντού» της εφημερίδας Καθημερινή. Στο συγγραφικό της έργο συγκαταλέγονται, μεταξύ άλλων, το βιβλίο «Βυζαντινή Κωνσταντινούπολη» (Πατάκης, 2011), που τιμήθηκε με το Βραβείο Παιδικού Βιβλίου Γνώσεων 2012 από τον Κύκλο του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου. Επίσης, τα βιβλία «Παραμύθια της Ίμβρου» και «Το Αλφαβητάρι της Αγίας Σοφίας» (Ακρίτας, 2005 και 2008 αντίστοιχα) και τα βιβλία «Μην τρως τη μαμά μου!», «Εδώ Νηπιαγωγείο» και «Εδώ Προνήπιο» (Παπαδόπουλος, 2014, 2009 και 2010 αντίστοιχα). Είναι παντρεμένη με τον Κώστα Χριστοφορίδη και έχουν ένα γιο, το Νικηφόρο.

<http://fractalart.gr/evi-tsitiridou-christoforidou/>